

mu
duć
lbe.
u
ali-
ar-
do
Ka-
alje
od-
ith.
su
On
toje
ori-
om
pri-
rat
bilo
šće
jao
se
lac
uti
oje
su

Pridiplata, na ciju god 3 for. 50 nov. na četvert. 75 nov.
Za Srbiju 30, 18, 7/2 grša. Izlazi svake Nedjelje jedanput.

Pisma svakoversna predmeta molimo na uredništvo uputiti.
Neobjavljena neprimamo

God. II. U Kalači

U Četvrtak 20. Srpnja 1871.

Broj 29.

Zenska mladež.

Divojka je u oku oca zenica, a u grudi matere srce u kom se začima ljubav, koja se raztira po svoj kući, ko dobrotvorni miris cvića na stol kućni postavljena.

Kojeg čovika srce nije tilesnom požudom uzburkano, taj uz svaku divojku, na koje čelu stoji otvoreno pismo nepokršena divičanstva niku tajnu slast osića. Nije čudo, ta u tom nedužnom stvoru leži priven onaj zdenac koji će za jednu cilu obitel izlivat slador ljubavi, kojom će se svaka gorčina života osladjivat. A di je ta familia koja bi proti oštih napadanja ne-goda, jada ogradjena bila?

Ah da srićnog čovika koji nije već osićao, da je mnogo težlje to odtrpiti, kad neima u svojem okolišu, ko bi izkreno i istinito sažaljenje s njegovim bolom imao — nego trpljenje iste boli?

Mila, utišena i ohrabrena je dakle ona kuća, di je nedužnih divojaka.

Ovake želi osoba da uživa najveće zemałjsko blaženstvo, što Bog ovde podiluje čoviku, podpuno srodstvo i ujedinjenje dvajuh, ljubljenih srcah. Take žele familie, da im radost neizgine iz kuće, da im zdenac veselja nezasuši. Ko nebi rad imo jednu umiljatu kćer na kojoj se i plameniti oćev gnjiv oladi?

Ko nebi želio imati jednu sestru, koja mu se razumi u sve strasti, i š njim se raduje i š njime cvili,

koja mu ma i mladjana zna podpuno misto drage al zakopane matere izpuniti? Ta bez take sestre brat i u najvećem bogatstvu tako se osića, ko obitel bez voćnjaka ili vinograda.

Ko nebi želio taku divicu za snaju, u ćijih nidra gleda zamotano cile jedne sad začete obiteli sve zemałjsko i vićnje blaženstvo?

Take su bile naše divojke, koje su za slavianski narod izvojevale znaćaj stidljivosti i ćednosti, dosta ti je bilo jednu slavianku divićarku viditi, da si poznaš i ponjaš nedužnost. Oni nisu samo nosile pletenice znak nepokršnog vinca divičanstva na glavi, već kano na ćelu napisanu nedužnost takim slovom, koje je svaki ćovik znao i umio štiti, bilo je njih mnogo rumenih koje volile bi umriti, nego obrazinu varzila na ćedno svoje lice metnuti. Mnogo ih bilo kao snig bili, koje nikad soli ni kreća nisu okusile.

Ukusno se znale opraviti al zato nisu se pod misom i pod pridikom izprid i okolo crkvo šetale, već baš prid velikom žrtvenikom svoje prvo misto zauzele da im iz prve ruke dopane blagoslov po svetilištu Isusova. Nise vukla za njima svila i kadifa, al se nisu sćidile knjigu koju su na ljubeznim krilu svoje mile matere naućili, razkriliti i za roditelje svoje se moliti. Ni za sav svit nebi se noćom na sokaku pokazale, al su zato i u drugom selu poznate bile. Ni su potajne sastanke ukazivale, al su se pošteno udavale, stricevi, tetke, oćci ili matere su ih udavali, al su zato blažene i mirne ženitbe slagale.

uni
rske
u —
ve iz
bili
ba-
0 n.
—70
r. 55
—79
n. —
Ku-
a 82
aže.
40 n.
a. —
n. —

ad 0.

: K. A

0/3

Nu mi većma ljubimo naše kćeri i sestre, nego da bi hteli pitati, jel to svakdi danas tako? Mi hoćemo virovati, da je u svakoj kući još i danas divojka najkrasnii cvit u srid bašće usadjen. Samo nemožemo zatajat, jel svako veće poriklo — svako selo viče: da je mnogo nesrićnih ženidabah? Mogli bi sad ovde opet zapitat uzrok al nećemo, već samo tvrdimo: da ako ima za čovićanstvo blagostanja to nemože biti bez nedužne divojke, virne mlade, ljubljene i štedljive matere. Sve one kriposti iz kojih iztiče duševna i tvarna blagodat na sav narod svoje vrilo imadu u ženskom spolu, i to noročito u divojki. Kake vidite u narodu divojke, taki je sav narod: stidljive su ove bitiće takav sav narod; marljive i radinje, taki će bit sav narod; štedljive čiste i ljubezne, takim će postati sav narod; patriotične, i veledušne, hrabar i junački će biti sav narod. Ako nije tako a ono će se pokazivati u narodu sve mane ovima vrlinami protivne. I ako je tako nemojte dugo glavu razbijati da nadjete izvor koji izliva ove patnje svrhu naroda, već napišite na svaku ulicu, na svaku kuću — što patiš, što trpiš, imaš zahvaliti divojkama, koje su izgubile značaj narodni kriposti. Divojke su koje podižu toran slave narodne, koje stvaraju kraljestvo blaženstva, al divojke su šakodjer koje podriju temelj pak svali se toran slave i narodne dike; izbuše zid čudorednosti, pa se sruši kuća blaženstva, pomrse odnošaje društvena života, pa se raztvori kraljestvo blagostanja.

To osića sav svit ako i nezna kazati.

I ako je tako onda nam postaje prva briga naše cure tako odgojavat, da postanu divojkam na kojima će svako brižljivog čovika oko mirno i zadovoljno opočivat.

Zalud sve drugo naprezanje: zalud žrtvovanje na bojnem polju; zalud nepristani rad na njivam, neumorno poslovanje u tvornicam, umovanje u znanstveni zavodi; ako se cure vako ne odhranjivaju da budu dika očeva, radost materina, pouzdanost bratovljeva, virnost i bedem muža, nadkrilje obitelji, pouka i nauka mladeži: sve sve se mora izgubit i porušit. Ko neviruje neka štije povistnicu državnog gradjanjskog, i društvenog života čovićanstva pa će se vrlo lako osviđočit.

Naravno je da svaki razgleda gdi bi smotrio ključ kojim bi tribalo tu tajnu otvoriti, koja bi nam odkrila, šta valja s curam činiti da u njima take divojke dobijemo, košto sv. pismo kaže: dobro drvo dobro voće radja. Ništa nam drugo nebi tribalo činiti, već naših curah pamet naukom razjasnjivat, i srce plemenitim duhom nadanjivat, i to redom — otac brat, stric, bratić, mater tetka i staria sestra, svi svi nepristano nadahnjivat, jel od svakog duha mora ova cura divojkom jedno parče imat.

Al premda su ovi svi teretom gradjanjskog života

tako opterešeni, da im vrimenta nedotiče da si kruha za dosta nabave; i poklem se svit tako izopaćio da nepriatelj u svakom stališu nalazi gadnih orudjah sa kojima se posluživa, da pomuti bistru pamet i pobuni srce divojčako, da prodrma virnost mlade, da pomete brižljivost matere, da oledeni grudi babe: veći nauk triba da se naravna ženska vištoća iz povoja izvije; više milosti gospoduje, da se bedemi stidljivosti i čednosti utvrde. Evo opet škula, gdi će curećiu pamet sve konac po konac razvijat, i sve one nauke usnivat, koje su potribne da se jedna kuća u smislu duševnim i tvarnim uzdrža.

Zar nije stotina takih koji su skupe novce naplaćali na one bogate risa koje su u zarućnicam tražili? Dobili su ris, al dobili su s njim više od sedam glavnih griha — pa je propo ris, i dobar dio tvojeg rada i truda odno. Virna, marljiva, štedljiva i višta supruga u sebi je jedna od sto hiljada forinti glavica koja ti gotovu kamatu svaki dan ondud odkud se i nenadaš unasa. U škulu dakle s curam da se njeva naravna vištoća izvija.

Nije li vas mnogo — koji ste ugladjenu, umazanu mirišavu, svilenu suprugu tražili i dobili, al ste doneli u njoj vrilo odkud izvire plamen, koji vami sve blaženstvo u prah i pepeo obrati. Neima ublažujuće za sav jedan vik ljubavi, ako se nepodhranjiva neprikidno milošću božjom, koja iz svetotajstva iztiče. U crkvu dakle s curam pa će te vidit, da više vridi jedna nabožna žena nego jedna cila knjižnica. Ako su navikle vaše cure u škuli učiti, u crkvi Boga moliti, onda ste čvrst temelj položili za blagostanje došasćeg narašćajja.

SVE ŠKOLSKE KNJIGE, DAKLE I VERONAU
(katekizam) ima strogo po književnih pravilah pisan biti u šokačko bunjevačkoj školi.

Slovnica je obća učiteljica, koja nas uči sve u obće pravilno govoriti i pisati. Ona po pravilah svojih razsute narode iste krvi i jezika dovadja do znanstvenog sporazumljenja, po čem u vis diže sgradu znanosti.

Kao što kod svih naprednijih narodah tekem vrēmena izobražava se jezik, te pravilnim razvojom hiti se k vršku usavršenstva; isto je tomu tako i kod naroda slavjanskoga a jezika našega, koj se razvijajući razvija u pravilah (szabályok), po kojih se postavlja temelj u obće tako zvanog književna jezika.

Dakle književni jezik nije ustrojen po volji pojedina čovēka, niti po čudi pojedine narične pokrajine, nego u obće za sve i svagdē. Samo takovim jezikom pisane knjige mogu se sve i svagdē razumiti, po njih se napose i u obće izobražavati i u svakoj životnoj struci napredovati.

Književni nam jezik dakle neobhodno potreban kako glede pravopisa, tako i glede bistrine i točnosti u mišljenju i izobraženju kroz nauk.

Sada pako doćim se sve škole poleg opomene sa-

dašnjega vjeka i zahteva napredujućega duha sistematično ustrojavaju, ujedno je zamišljena najpritezija briga, kako da se obkrbe najcjeloshodnijimi učevnim sredstvi kojimi se jedino može postignuti iztaknuta svrha.

A ta sredstva jesu valjane, strukovne pravilno pisane knjige. Tko dakle želi postignuti svrhu t. j. spretnost, sposobnost i duševnu vještinu, ima se poslužiti shodnim sredstvi, a to je književni jezik.

Pravilnu književnost zahtjeva ne samo narav i prednost napredujuće kulture, nego i državni zakon; tomu u suglasju baš zakonito zapovjeda: da se to pravilno znađe već u pučkoj školi uči, te da se tako detca pripravljaju za književni život.

To je sada pitanje: ako sve i svagđe školske knjige imaju biti pravilno pisane radi pravilna znanja, može li i smije li jedino šokačko bunjevačka škola biti iznimkom, kojoj da se nespretno narine bunj. naričjem pisani „Katekizam“?

Ja velim: nipošto! jer bi to bilo po šok. i bunj. detcu u školi jedna smutnja, metež i protuslovje pravilnosti knjige. Gđe se ima sve učiti pravilno, tu mora nevidom izčežnuti svako naričje, o tom dakle ni govora!

Povodom izdavanja sad najnovijeg Katekizma, povjerenik na to g. Palić javnom upitnicom upita občinstvo našega plemena: čega se ima držati u pisanju Kat.: da li narječnog prostoga „i“ ili „é“ ili „ie je“?

Ja sam mu odmah odgovorio naputkom: buduć da imamo pravilnu Slovnicu našega jezika, dakle treba pisati po Slovnici pravilno. Tu nam nije dato na volju izbirati te reči: ovo hoćemo, — a ono nećemo. Buduć smo primili pravila, po kojih pišemo, čitamo i učimo se, indimoramo primiti cjelu Slovnicu, a po tom primiti „ie je.“ — Ili ako je to još mnogim nova ptica, a valjda još i nepoznata, što mnogi neznam il s neznanstva, ili s maloljetnosti te s nerazbora imenuju „vlaškim, srbskim jezikom“ onda s takovih okolnosti ako smo baš nepravedno usilovani, a mi držmo se zasad još srednjega puta: dakle „é“ te reči: vira seno, sredstvo celov, plěva.

Nu al kašnje evo začu, da su to neki nadriknjige odbacivši izpred očuh svaku spasonosnu svrhu, te bez svakog obzira skučili u smrtonosni zaključak: da se Kat. piše narječnim „i“ dakle vira, sina, pliva. — Ovako- rim je dakako stalo više do prazne ljupine, a ne do sladke jezgre! Nu smirnim srcem uzmimo na oko tu stvar, te svestrano promotrimo, da se razgoni to pogrešno po- jmanje.

Ja na temelju mojega iskustva i osvędočenja velim: mi u šok. i bunj. školu netrebamo, niti smijemo primiti ikavštinu „i“, a drugo, niti nam treba „Mali Katekizam.“

1. Netrebamo „i“ n. p. sino, cilov, cilivati sridstvo, — to bo je samo naričje gđekoje a ponajviše naše pokrajice. To bo je prvi nauk na ognjištu od matere u obliku (formi) nepravilna razgovora dakle i jezika. Nu drugo je opet književni jezik t. j. blagoznanje pravilah materinskoga jezika, što bo je potrebno i za delotvorni život. Pa zaoto, uvesti „i“, neima svrhe; jest u oprieci ne samo s duhom napredujućega našega vjeka, nego u oprieci i s praktičnom uporabom ustanovljene jednake naše književnosti. Uvesti dakle u našu šok. bunj. školu narječnu ikavštinu, značilo bi baš vlastitom bunjevačkom rukom hotonice turiti naš mladi naraštaj u staro blato dost tur- robno prošlosti; značilo bi udariti ga nesmiljeno udar- cem zlohotnog objenjanja; jer bi ga (naraštaj) po tom razkrstili i omrazili s književnom knjigom, i tako

ga ubili u duhu. Podsekli bi mu duševna krila slobodna pokreta, te učinili mu: da surovom svojom radnačkom snagom bez svake svoje koristi predaje blago u krilo tudjinaca i vještacah.

Svaki pučki učitelj mora u pučkoj školi:

a) pravilno govoriti, da se tako detca već od njega kanoti iz žive knjige uče po čuvenju pravilno govoriti;

b) mora ih pravilno učiti i to tako: da već svako naprednije dete ima znati, gđe se piše prostim „i“ kao vid, zid, sin; a gd „é“ ili „ie je“, kao bel, il biel, bjela; vjera vjera. A to bo je sve kanoti pręprava za književni život u budućnosti, kada će se iz škole turiti u delotvorno življenje, u čemu će se tek istom po knjizi usav- rišavati. (Slidi.)

KUĆNI POSLOVI.

D O P I S I.

Koprivnica 13. Srpnja. Malo gradova ima može biti i u ciloj Hrvatskoj, koji bi tako buino bili od prirode nadareni kao što je grad Koprivnica. U lipoj nizi leži, okolo pak zeleni vinolozni gorama opasana, koje u svoj jedrini pokazuju svoja bujna nidra. U sridi varoši lipa tvrdjavica sa zemljavi bedemi izpod kojih lip potok teče.

Utisak koji na putnika izprva da Koprivica, veoma je mio i nježan ali ako se inostranac malo zadrži u njoj nemore biti hrvatski rodoljub, nego samo nek je čovikoljub. Sažaliće se vrhu čovika najplemenitijeg stvora božjeg koji se ovdje tako zabatalio. Svaki me razumi da o paoriji oču da govorim.

Više redi mislijo sam se o načinu izobražnosti naših Bunjevaca; je li ostajuć dalje u svojoj neučenosti useliće se njena bliznica siromaštvo. No ako je lipo na tudjim zlu se radovati onda se veselim da naši subatički paori mogli bi intelegisirat Hrvate.

Dok je Hrvat snuđen i tugljiv (meghunýszkodó nyomorultságában), dotle je Bunjevac veso i ponosit, dokle je onaj neuk po prirodi dotle Bunjevac niku prirodnu obličnost pokazuje. Nikakvi nagon na luxus (na modu) što je u Bunjevcu i suvišno. Nagon za luxusom znak je nagona za izobraživanje.

Meni se čini da ni jednog kajskog Hrvata nebi mogo u Peštu ili u Zagreb o svojim trošku i svojoj pameti puštit. Nu naši Bunjevci i u ovom do nike pritiranosti su došli. Oni u Pešti u koju su se već polako odlaziti naučili sa nikom ostentatiom trošu svoj novac. Baš imam zgodu živ primer donet. U najposlidnje vrime bivši u Pešti vidi dva roda subatička u jednoj lipoj bašči. Ni imena im neću ošutit. Mukia Brnić i Ivan Tumbas bijaše ti odlični Bunjevci. Drago mi je bilo što se na onakim lipim i poštenim mistu vesele — samo bi im ipak ništa prišapnio da drugi put manje trošu.

Reći će poštovano uredništvo: počo sa Hrvati a svršio Bunjevci. Jo, ko šta voli, taj o tom misli: tako i ja o mojim rodu!

Zvonimir.

Bajmak 11. Srpnja. Općina Bajmak danas to- jest srpnja miseca 11. dana držala je ispit (tako naziva- jući examen) u svih šest učiona. Ni učitelju, ni pitaocu nije se tribalo u bunjevačkoj učioni znojiti, jerbot na sviu nas veliku žalost nisam više učenika sad na examenu imo nego samo 15, a dobro se opominjem da ima zabiližiti u biložkoj knjigi njih 125-ro, daklem 15 iz 125,

ostaje mi 110. Ali od to 15 bilo je takvih, koji učionu u misec dana samo jedared je pohodio, i bio je jedan takvi, kojeg sam g. plebanošu i ravnatelju prid oči izazvao i javio, da u misec dana ni jedankrat nije učionu pohodio, nego samo sad je na examen došao, i zato su ga možebit roditelji poslali, da dara koju krajcaru dobije.

Oh narodu zabadavad se tebi divani, da šalješ tvoju dicu u škulu, i da nastojiš za tim da ti dica uredno učionu pohadjaju. I tako su nas već savladali Nimci i Magjari, al još će nas većma savladati i slomiti poklem dicu njihovu uredno u učionu šalju, a Bunjevci stim i nehaju nego još s učionom šalu provode govoreći: šta bi ja mog sina illi kćer u škulu slao, kad ni moj otac nije u škulu išao, zato je svašta dosta imao, kogod i ja što imam!! Eh pa kad se bunjevački narod tako misli onda na što nam škole? nuz taki divan šteta je bilo i uzdignit Bunjevcama škole, kad neće svoju dicu u njih da marljivo šalju.

Istina je i to da je sad radnja nastala, pa možebit gdikoji čovik potribuje svoga sina. Eh domorodče neimnš izgovora ni nato, jerbot smo baš zato tako rano zaključili, što se nikoji od škole moradu odastat i u radnju otić; daklem i to se nezabranjiva ako će kogod što mu drago od Srpnja 11-og do Rujna 29-tog neprikidno raditi, samo kad je vrime od škole neka izvolu roditelji dicu u škulu marljivo slati. Eh al bunjevački narodu, kod nas još od s. Josipa neuredno u učionu idju, možes mislit onda — koji je od tog vrime na u škuli tripud četripud bio, kakvi je danas examen položio, daklem s ovim u bunjevačkoj (dičijoj) učionu u $\frac{2}{4}$ na deset examen se svršio, zatim pako g. predsjednik sa ostalima u nimačku učionu je stupio, i kad su tu svršili onda su u mađzarsku prišli, i s ovim dičije examene u 11 sati završili. Za ovim u curečije škole krenili se, i najpria stupili su u curečiju bunjevačku — i šta su vidili: učitelja i tri male curice — a kako sam iz bilježne knjige gledao kad su škulu otvorili, bilo je njih 96. daklem 93 izaostale su a tri kojekakvo došle — i to one najslabije. A druge kažu lito je pa još i vručina je, mrzko im ići, a roditelji baš i nehaju stim, što im kćerka ili sin škulu ne pohadja — nego sotim da već 5 godina idje pa ništa nezna. A kako bi dušo moja znala, kad nikad ni neidje uredno — a drugo kad kadgod i dojdje pa je učitelj pita zašto neznaš ovo ili ono što sam ti zadao da naučiš? Odgovor je: neda babo učiti kod kuće, nego veli, eno ti meštar u škuli pa nek uči zašto ga plaćamo. Istina je narodu da me plaćáš, al i to je istina, da se dite nemož samo u škuli izučit, nego ako će to što je u škuli čuo jedan ili dvakrat proštit i nad tim se mislit onda će naučit; i košto ste rekli meštru rado izpunit — a ne kad kažete nije slobodno kod kuće učiti!!!

Jel' je slobodno kod kuće učiti, ili nije. Kad je tako meni je sve jedno, nego samo opominjam moje i druge ostale roditelje, da marljivo šalju svoju dicu u škulu da se nesramotimo od drugih naroda Nimca, Magjara i. t. d. pa kad smo u ostalom poslu odlični nedajmo se ni u ovom da smo poslidnji.

G. plebanoš pridsidnik sa svima učionama je bio zadovoljan samo s bunjevačkima nije, ne zato da kogod možebit misli nisu ništa znali (jerbot koji su bili odlično su govorili) nego zato što ji je vrlo malo bilo; pa se razjario gledajući broj nimaca i magjara u drugima učionama.

Sad pak učionu otvorit nećemo do Miholja, i onda otvorivši, mislim da će roditelji nastojat, i tirat dieću u učionu, da se ne marvaše po putu — nego da se izobrazavaju — i izobrazivši se mudri, trizni, i zadovoljni ljudi postanu.

Oh Bog dao! meni je i tako k tim najiskrenija želja, daklem što brže izpunila se!

Gabor Mrković (Dželatov)
učitelj bunjevačke učione.

R A Z N E V I S T I.

— Događaji, koji vilajet upravljaju sasvim su nestali, pa i o samoj Francuski malo možemo šta zabilježiti. U Francuskoj neznadu šta da rade s uhvaćenim buntovcima. Premda ih oko 32,000 ima, koji su uzapćeni, ipak ne prodje ni jedan dan, da novine ne javljaju, da je opet više ili manje osoba pozatvorano i to sasvim neobičnim načinom. Naravno je, da je općinstvu već dodijalo ovo nepristano zatvaranje.

— Medju Gambettom i Tijerom — pišu novine — veliko sporazumljenje vlada. Gambetta, da svoje misli rasprostire, hoće da jedan list ustanovi. Na ovu je svrhu oko 400,000 franaka već dobio od svojih jedno mišljenika.

— Rim papa kako pišu jako je obolio. On je povodom kada se talijanska vlada u Rim nastanila, odoūd htio otići. No al na opomenu Tijera, pridsidnika sadašnje francuske vlade, od ove svoje nakane je odstupio. Tijer mu u jednim pismu očitovao, da njegova svetost ni u jednoj, pa ni francuskoj državi neće toliko slobostine imati kao u talijanskoj. Dok je ovde potpuno nezavisan, buduć da vrhu zakona stoji, dotle bi u Francuskoj pod opštim zakonom stajao.

— Ugarsko ministarstvo izdalo je naredbenicu, po kojom se mista sudova velikih i malih ustanovit imaju. Po ovoj naredbenici u Bačkoj biće četiri velika suda i to: u Subatici, u Baji, u Zomboru i u Novom-Sadu.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cinjenik peštanski 15-og Srpnja. Vune cina stoji kao priašnje nedilje. — Svinji 27-28 $\frac{1}{2}$ n. — Mast brez suda 31 $\frac{1}{2}$ —32 fr. — Slanina 29—30 fr. — Šljive u sudu 11 $\frac{3}{4}$ fr.; u džaku 11 $\frac{3}{4}$ fr. — Grah krupan bili 4 fr., sitan 4 $\frac{1}{2}$ fr. — Grašak 6—7 fr. — Sočivo 3 $\frac{1}{2}$ —5 fr.

CINA RANE. Pešta, 15-og Srpnja. Čisto žito bantsko: 83 fnt. 5 fr. 30—40 nov. 87 fnt. 6—6 fr. 10 n.; — tisansko, peštansko, stoi.-biogr.: 83 fnt. 5 fr. 35—45 n. 87 fnt. 6 fr. 5—15 n.; — bačvansko: 83 fnt. 5 fr. 30—40 nov. 86 fnt. 5 fr. 80—90 nov. — Raž 78—79 fnt. 3 fr. 35—40 n. — Ječam 68—70 fnt. 2 fr. 90 n. — 3 fr. 40 n. — Zob 43—45 fnt. 3 fr. 60—70 n. — Kukuruz, požunac 82 fnt. 3 fr. 60—70 nov. — Proja 82 fnt. 2 fr. 95 n. — Uzimajuć fnt. polag djumr. maže.

Visina vode dunavske.

Pešta 17-og Srpnja 11' 1" nad 0. Požun 17-og Srpnja 10' 1" nad 0.

Poruko uredništva.

B a č : B. I drugi dio smo dobili. — Bajmak : M. Drugo pismo ćemo u drugim broju opomenit.